

Sophie VANGHEEL

Richtte onafhankelijke ontwikkelingsorganisatie Cunina op

„Mijn eerste centjes haalde ik uit een omhaling in de kerk in Geel. Dat waren de eerste inkomsten van onze vzw.” Vijftientig jaar later is Cunina een ontwikkelingsorganisatie met projecten in zes landen in het Zuiden. Oprichtster en bezielster Sophie VANGHEEL blikt terug op het onwaarschijnlijke verhaal van een kwarteeuw koppig idealisme.

‘Geef kinderen kansen in hun thuisland’

Jan COLLA

„De jongste weken hol ik als een turbo”, geeft Sophie VANGHEEL toe. „Ik ben net terug van een intens bezoek aan Haïti en tussendoor werkte ik mijn boek over 25 jaar Cunina af. Gelukkig heb ik een sterk gestel. Ik maakte al heel wat mee op mijn reizen, tot een geweerloop onder mijn kin toe. Mijn man is soms ongerust: ‘Op een dag keer je niet terug.’ ‘Ach, denk dan maar aan mijn rijk gevulde leven’, zeg ik dan.”

– *Waar ligt de basis van uw engagement?*

Ik ben geboren in 1947, in een eenvoudig, maar warm nest in Geel met vijf dochters. We moesten met weinig tevreden zijn. Mijn jas was gemaakt uit de stijve stof van een pardessus van mijn grootvader. Niet fijn, maar nu besef ik dat ik veel geestelijke bagage en waarden meekreeg, zoals delen en rechtvaardigheid. Dat draag je mee. Ik trok naar de verpleegsterschool, maar na mijn huwelijk bleef ik thuis, voor mijn kinderen. Bewust en overtuigd, maar de lege uren overdag, wanneer Kathleen en Pieter naar school waren, gaven me weinig voldoening. Ik studeerde psychologie, ging naar lezingen, en zo ontmoette ik in Brussel een dokter die zich inzette voor Vietnamese en Cambodjaanse bootvluchtelingen. Ik vroeg hem: „Kan ik iets voor u betekenen?” Uiteindelijk werkte ik tien jaar voor zijn internationale organisatie.

„De plaats waar je wieg staat, bepaalt je leven. Je zal maar in een sloppenwijk geboren worden”

– *Waarom startte u zelf een organisatie?*

In november 1989 bezocht ik Haïti, in de miserabele periode na dictator Baby Doc. Toen wist ik: ik moet méér kunnen doen. Die arts met wie ik werkte, besefte dat ook. „Ik kan je tempo niet volgen”, zei hij. „Vaar jij maar je eigen koers.” Zo is Cunina ontstaan. De naam is een idee van mijn man: *cunina* is Latijn en betekent ‘godin van de wieg’. De plaats waar je wieg staat, bepaalt de loop van je leven. Je zal maar in een Braziliaanse sloppenwijk geboren worden.

Ik moest van nul beginnen. Ik vroeg of ik de homilie mocht houden in de kerk in Geel en ging vervolgens samen met mijn dochter rond met de schaal. Dat waren onze eerste centjes. Zo reisde ik heel

Vlaanderen af. Ik wilde ook ambassadeurs om Cunina een gezicht te geven, naar het voorbeeld van Unicef. Mensen verklaarden me voor gek, maar ik zette door. Trompettist Theo Mertens was de eerste. Vandaag zijn er vier, met ook Sabine De Vos, Luc Appermont en Nathalie Meskens.

– *Hoe slaagt u erin om hen te overtuigen?*

Mijn zus was styliste bij de toenmalige BRT en kende Sabine De Vos, die toen *De droomfabriek* presenteerde. Toen mijn zus Cunina ter sprake bracht, wilde Sabine me ontmoeten. Sindsdien was ze al vaak mee op missie. Luc Appermont kwam via haar bij ons terecht. En Nathalie Meskens was zelf peetouder bij ons. Mijn dochter herkende haar naam, ik had nog nooit van haar gehoord. „Daar begin ik niet aan, zo’n onbekende actrice”, zei ik. Maar ze was op bezoek en ik voelde haar positieve energie en passie.

– *Cunina is actief in zes landen. Hoe legt u daar betrouwbare contacten?*

Ik had tien jaar ervaring toen ik begon, er stonden al deuren open. Een van mijn ooms was pater in Congo. Mijn eerste contacten legde ik daarom via de scheutisten. Pater Jan Van Bouwel was mijn eerste lokale link, in de Filippijnen. Haïti wilde ik er ook bij, daar was ik al geweest. Nepal leerde ik kennen via de Limburgse arts Germeys, die er expedities had ondernomen en getroffen was door de situatie. Via een erfenis van een van zijn patiënten kregen we een startbudget voor projecten in Brazilië. Vandaag zitten we ook nog in Zuid-Afrika en Uganda. In drie continenten zijn er negentig onderwijsprojecten. Cunina bouwt scholen, leidt leerkrachten op en zorgt voor materiaal.

– *Via individuele peterschappen betalen mensen maandelijks 30 euro voor de schoolopleiding van een kind. Slaaf dat nog aan?*

De titel van mijn boek is *Moeder van 12.000 kinderen*, maar ik denk dat we intussen al voor zowat 15.000 kinderen een tra-

Sophie Vangheel: „Wat wij doen, is authentiek, en dat werkt.” © Mine Dalemans

ject hebben kunnen uitbouwen, vaak tot ze afstuderen. Mensen kiezen graag een kind van dezelfde leeftijd als hun eigen kind, dat scheidt een band. Wie wil, kan mee op inleefreis om zijn petekind te bezoeken. Onze filosofie is: haal die kinderen niet naar hier, maar geef ze kansen in hun thuisland. Mensen voelen dat wat we doen authentiek is, en dat werkt. Nog geen negen procent van onze inkomsten is voor werkingskosten, de rest gaat rechtstreeks naar projecten en peterschappen. Een andere inkomstenbron is maatschappelijk verantwoord ondernemen, vandaag een modewoord, wij doen dat al lang. Wouter Torfs, van de schoenenketen, is onze ambassadeur voor de bedrijfsweld.

– *Staat of valt Cunina met uw bezieling, of zal de vzw ook na u nog bestaan?*

Toen mijn dochter Kathleen me in 2003 vroeg wat er zou gebeuren met Cunina

als ik er niet meer was, stond ik daar voor het eerst bij stil. Precies daarom vroeg ik een erkenning als ngo. In 2004 kreeg ik die ook, maar toch werken we bewust zonder subsidies en zonder betalende reclame.

Ik ben nu 67. Kathleen, die al jaren meewerkt, bereidt zich nu voor om Cunina te gaan leiden. „Als Cunina jouw dochter is, dan is het ook mijn zusje”, zegt ze. Ieder kind in onze school in Nepal heeft bijvoorbeeld een Vlaamse peetouder. Die band ontroert me mateloos. Het is zinvol, en dat zal het blijven.

Sophie Vangheel, *Moeder van 12.000 kinderen. Mijn inspirerende levensreis langs alle continenten*, Lannoo, Tielt, 2015, 24,99 euro, ISBN 978 94 0142 418 9, beschikbaar vanaf 19 maart • Meer weten over Cunina? Bel 014 58 01 01 of surf naar www.cunina.org.